

Trečioji tarptautinė skaičių teorijos konferencija Palangoje

Eugenijus Manstavičius

eugenijus.manstavicius@mif.vu.lt

Jau trečią kartą Palangoje buvo surengta tarptautinė konferencija „Analiziniai ir tikimybiniai skaičių teorijos metodai“. Į dar nepasveikusių nuo ką tik pasibaigusio kurortinio sezono gražuolę Palangą šių metų rugsėjo 24–28 dienomis buvo susirinkęs nemažas būrys matematikų. Beveik visi save laikė ištikimais matematikos karalienės — skaičių teorijos tarnais. Jie atvyko pagerbti Lietuvos matematikos mokyklos kūrėjo profesoriaus Jono Kubiliaus, šiemet švenčiančio savo 80-metį. Pirmosios dvi konferencijos profesoriaus jubiliejų progomis vyko 1991 ir 1996 metais. Visi susitikimai buvo reikšmingi skaičių teorijos raidai. Bendromis Olandijos ir Lietuvos leidyklų VSP ir TEV pastangomis išleisti darbų rinkiniai, kurie tapo chrestomatiniiais analizinių ir tikimybinių skaičių teorijos rezultatų šaltiniais. Trečiosios konferencijos organizatorius finansiškai parėmė Vilniaus universitetas ir Lietuvos mokslo ir studijų fondas. Paramą NVS šalių dalyviams skyrė Europos matematikų draugija.

Šiemet į Palangą atvyko 44 dalyviai, atstovaujantys dešimčiai šalių. Savo rezultatus pristatė ir jau pasaulyje gerai žinomi, ir ką tik mokslo viršūnėn palypėję matematikai. Šalia išpūdingų asmenybių: lenko A. Schinzelio, prancūzo M. Mendes-France, vokiečių E. Wirsingo ar Lietuvos bičiulio W. Schwarzo droviai laikėsi nebent doktorantės iš Lietuvos. Dauguma dalyvių viešėjo Lietuvoje nebe pirmą kartą, kai kurie iš jų jau turi bendrų mokslinių publikacijų su mūsų matematikais. Per dešimtį pranešimų buvo skirta aritmetinių funkcijų reikšmių pasiskirstymo teorijai, kurios pagrindus daugiau nei prieš keturis dešimtmečius pa-

dėjo profesorius J. Kubilius. Kita dešimtis nagrinėjo svarbiausius analizinės skaičių teorijos objektus — Riemanno dzeta funkciją ir bendresnes Dirichlet eilutes. Šioje kryptyje besidarbuojantys japonai, kurių lyderis yra K. Matsumoto, ir profesoriaus A. Laurinčiko grupelė Palangoje atrodė kaip seniai vieni kitus suprantančių vienminčių kolektyvas. Pranešimuose buvo liestos ir sąsajos su kitomis matematikos disciplinomis: kombinatorika bei tikimybių teorija. Originalūs dalyvių rezultatai bus paskelbti jau dabar ruošiamame konferencijos darbų rinkinyje.

Vakarais mokslinės problemos buvo lukštenamos diskusijose prie židinio. Neliko nušalyje ir pasaulio, ir šiuolaikinio žmogaus bėdos. Išraiškingą pradžią tokioms mintims padarė pirmosios biografinės knygos apie J. Kubilių autoriaus V. Stakėno įžanginis konferencijos pranešimas „J. Kubilius. Gyvenimas dvidešimtame amžiuje“.

Šių metų ruduo, nešykštėjęs lietaus, konferencijos rengėjams buvo palankus. Svečių ir šeiminių džiaugsmui, išvyką į nuostabiąją Neringą auksino saulės spinduliai. Ne vienas svečias, naudingai ir maloniai praleidęs savaitę Lietuvoje, ragino tęsti Palangos konferencijų tradiciją. Organizatoriai vėl turės naujų rūpesčių dėl lėšų konferencijos rengimui, dėl apšepusios universiteto vilos ar pro stogą varvančio vandens. Anot jų, viską galima būtų padaryti žinant, kokią naudą duoda mokslui jo kūrėjų bendradarbiavimas, minčių pasidalijimas. Deja, matant valdžios abuojumą, nejučia kykla klausimas, ar bebus pačių Lietuvos mokslininkų...